

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravnništvo v Katoliški Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne sprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niskih ulicah št. 2, I., 17.

Iz tega vesnik dan, izvenredne in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošilj prejemam:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6 — 50
mesec 2 — 20
V upravnštvu prejemam:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1 — 70
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 180.

V Ljubljani, v četrtek, 7. avgusta 1902.

Letnik XXX.

Shod

naših nepolitiških društev.

Zopet shod, poreče ta in oni. Ali jih še ni dosti? Pred kratkim II. katoliški shod, neprestano shodi po raznih krajih, in zdaj zopet shod nepolitiških društev! Nebodiga-treba! In vendar: umesten je, po-treben je.

Kdor razmatra zgodovino najnovejšega krščanskega preporoda med nami, mora pri-znati, da pred nastopom prerano umrlega kardinala Missia ni bilo pravega javnega katoliškega gibanja. Missiu in dr. Mahniču se imamo zahvaliti, da je prešinila živahna katoliška zavest nas Slovence. Kar je prej tlelo med štirimi stenami, prodrlo je v krat-kem času v široko javnost. Delo teh dveh apostolov katoliške ideje med nami je sprem-ljal očiten blagoslov božji. Kmalu se je našla lepa vrsta mož izmed katoliškega raz-umnštva, ki je bila navdušeno na delo prak-tiškega krščanstva. Prvi in drugi katoliški shod sta posledica njunega dela.

In vsepovsod so se začela ustanovljati nova društva na katoliški podlagi: politična, gospodarska, podučna, zabavna. Sadovi, ki so jih rodila ta društva, so nepregledni. Še le v prihodnosti jih bo mogoče prav oceniti.

Toda nikakor še nismo tam, kjer bi morali biti. Manjka še enotnega načrta. Edino gospodarska organizacija se vrši po takem načrtu: zato pa ima tudi naj-lepše vspehe. »Gospodarska zveza« je krona te organizacije.

Tako mora biti tudi pri drugih naših društvih.

Resolucije II. slov. katoliškega shoda zahtevajo: za vsako faro se osnuj katoliško izobraževalno društvo. In to je neobhodno potrebno. Samo politiška in gospodarska društva ne zado-stujejo. Izobraziti moramo naše ljudstvo na katoliški podlagi, podajati mu moramo zdrave dušne hrane: v resnem poduku in poštenu zabavi. Vse to pa moremo doseči le potom nepolitiških društev. Zato pa še enkrat po-vidarjamo: priti mora de tega, da bo v vsaki župniji najmanj eno ne-politiško izobraževalno društvo kamor imajo pristop vsi župljani.

V tem društvu naj bo torišče najmo-govrstnejšemu delovanju. Po shodih, preda-vanjih, socialno-podučnih tečajih skrbi naj se za splošno izobrazbo; s petjem, gledališkimi predstavami itd. za pošteno zabavo; »čebelice« naj posredujejo in razširjajo var-devanje; v teh društvih je tudi mesto, kjer naj se vzgajajo dobri funkcionarji za naša gospodarska društva.

A četudi osnujemo še toliko novih dru-štev: brez enotne organizacije ne bo pra-vega vspeha. Društva morajo biti med seboj v dotiki, tvoriti morajo neko celoto, odkoder zajemajo moč in življenje.

Tako zvezo poklicati v živ-ljenje, to je namen shoda nepo-litiških društev, ki se bo vršil dné 7. in 8. septembra v Ljub-ljani.

Hvala Bogu, okvir že imamo: to je »slovenska krščansko-socialna zveza« v Ljubljani.

§ 2. pravil »slovenske krščansko - soci-alne zveze« se glasi: »Namen društvu je . . b) ustanovljati, združevati in spopolnjevati nepolitična društva med Slovenci: n. pr. ka-toliške delavske družbe, bralna in izobraže-

valna društva, mladeniška društva itd. ter jih gmotno in duševno podpirati.«

»Slovenska krščansko socialna zveza« je bila torej že pred leti ustanovljena v nam-en: biti vodnica in središče vseh naših nepolitiških društev. Iz različnih vzrokov »Zveza« dosedaj te glavne svoje naloge ni mogla izvršiti: namreč zbrati vsa nepolitiška društva pod svoje okrilje. Pač pa je za isti smoter jako intenzivno delovala z izdajanjem publikacij: dr. Krekovega »Socializma«, sti-rih snopičev ljudskih iger, »Knjižnice« (dr. Schweitzerjeve razlage društvenega zakona); pohitela je ob mnogih prilikah na slavnosti bratskih naših društev, oskrbela večkrat go-vornikov itd.

Toda prišel je čas, da stori »Zveza« korak naprej in osredotoči krepko organizacijo vseh naših ne-politiških društev.

V ta namen torej je sklican sestanek naših nepolitiških društev o malem Smarnu v Ljubljano. Povabili se bodo načelniki, odborniki, oziroma delegati posameznih naših društev na shod, kjer se bo mirno, trezno in stvarno razpravljalo o krepki dru-štveni organizaciji, ki naj se ustvari. Pri-čakujemo, da ne bo društva našega mišljenja po celem Slovenskem, ki se ne bi od-odzvalo temu povabilu in ne bi poslalo zastopnikov na ta sestanek.

Prihodnje dni se razpošljejo vabila; ako bi se pomotoma kako društvo prezrlo, pro-simo, naj se to takoj naznani »Slovenski kr-ščansko socialni zvezi« v Ljubljani. Podrob-nosti obsegala bodo vabila sama.

Dobro došli v Ljubljani vsi delavski sloji za pravo prosveto našega naroda!

Poročilo posl. Robiča.

Iz Smartna pri Slov. gradu.
Prošlo nedeljo je sklicalo tukajšnje po-litično društvo javen ljudski shod, na kate-rem je poročal g. posl. Robič. Ob 4. uri pop. otvoril predsednikov namestnik č. g. nadžupnik Lenart zborovanje s cesarjevim geslom »Z združenimi močmi«, ter pripo-roča kmetom tesne združitev. Nato da be-se do g. poslancu Robiču, kateri prebere brzojavko g. Vošnjaka in opraviči g. Žič-karjevo odsotnost.

G. Robič poroča najprej o proračunskem odseku, ki šteje 48 članov, in razjasnjuje njegovo važnost. Temu odseku mora odgo-varjati vlada na vsako vprašanje in ta od-sek daje predloge državnemu zboru v pre-tres. Z g. Povšetom je tu vestno vsikdar po-prijel besedo v obrambo slovenskih kmetov in jasno povedal, koliko krivic se godi na Spod. Štajerskem slovenskim kmetom v go-spodarskem oziru, ker nas večina v štajer-skem dež. zboru popolnoma prezira. O tem preziranju pričajo slabe ceste, potoki pusto-šijo polja, nimamo ne slovenske poljedelske, ne vinorejske in trgoveške šole, čeravno pla-čujemo davek kakor Nemci. Zaradi tega so slovenski poslanci zapustili deželni zbor. Ravno tako dež. šol. svet prezira slovenske učitelje, ki so večinoma v 3. plačilnem raz-redu in mnogo na slabšem v primeri z nemškimi učitelji; odtod pomanjkanje slo-venskih učiteljev, ki v velikem številu za-puščajo svoj stan ter iščejo druge službe. G. Robič obžaluje, da tudi kmeta z osebnim dohodninskim davkom mučijo; osebni davek naj bi iskali pri kapitalistih, ne pri kmetih.

Omenja neznosnih razmer pri sodnijah, zlasti ker se nastavlja »osebje«, ki ni popolnoma vešče slovenskega jezika, dočim slovenske uradnike pošiljajo v druge dežele. Sedanji pravni minister in štajerski deželni justični predsednik vladata tako, kakor bi vladal Schönerer.

Gosp. Robič poroča potem o boju za celjsko slovensko nižjo gimna-zijo. Z zvitimi nakanami so nas hoteli Nemci speljati na led, da bi opustili mi Slo-venci te gimnazijske razrede, in so tudi ne-katere s svojimi zvijačami premotili; vendar so trezni poslanci takoj čutili in vedeli, za kaj se gre, ter so z vsemi močmi delali na to, da se Nemcem ne posreči nakana. Nemci so hoteli z jednim udarcem dobiti dve muhi, Res so v začetku skoro zmagali, ker so so-cialni demokratje glasovali ž njimi, vendar naši poslanci so bili celo pripravljeni na obstrukcijo. Tukaj je g. poslanec omenil, da so njega samega podpirali v tej zadevi gg. Šusteršič, Pogačnik in Žitnik. Naposled so tudi tukaj zmagali Slovenci, in ta zmaga je bila tudi moralna.

Jugoslovani so se krepko borili za slo-vensko vseučilišče v Ljubljani. Ža-libog v tej zadevi niso zmagali, a vendar se je pokazalo, da so bili jugoslovanski poslanci v tej borbi vsi edini in složni. Nato je po-jasnoval g. Robič nagodbo z Ogrsko in ca-rinska vprašanja.

Zdaj se g. Robič dotika tudi deželnega zbora štajerskega, ker je bil g. Vošnjak od-soten. Posebno omenja novi deželni volilni red; tukaj se vidi, da Nemci nečejo Slovincem prav ničesar dati; dočim hoče imeti mesto Gradec 6 poslancev, naj bi jih imeli Slovenci samo 8. — To je kri-vično. Nemci hočejo pomnožiti samo svoje mandate; v slučaju, da se njihove želje in težnje ne izpolnijo, pa naj bi ostalo vse pri starem. Nemci nas sovražijo že stoletja, ho-čejo nas vreči na tla, in mi, predragi ro-jaki, moramo skrbeti, da ne izgubimo, kar imamo. Ne udajmo se in Bog nam bo po-magal! S temi besedami je končal g. Robič svoj govor.

Č. g. nadžupnik Lenart pravi, da Slovenci, dokler smo združeni z Gradcem, ne dobimo svojih pravic. Brez moči smo v deželnem odboru in v deželnem šolskem svetu. Zato proči od Gradca! Če nas nečejo ločiti od Gradca, pa zahtevajmo vsaj slo-venske oddelke pri namestništvu in dežel. šolskem svetu.

Posestnik g. Rotovnik poudarja posebno to, da naj kmetje spoštujejo svoj materni jezik in rod svoj. Omenil je, da se veliko kmetovskih mladeničev podaje na tuje, kjer se odtujijo svojemu rodu; slovenska mati nas je rodila in gojila, slovenski rod naj nam bode vedno v čislju. Naši duhov-niki so nam dobri voditelji in svetovalci povsod, zato krepko ž njimi držimo! Svaril je pred slabimi časniki, ki nas odtujujejo narodu in veri. Bodimo edini in složni!

Nato so sledile razne pritožbe, vprašanja in prošnje kmetov glede regulacije rek in potokov, glede izboljšanja cest, po-sebno glede pošte v Smartinu pri Slov. Gradu, in še o drugih gospodarskih stvarih. G. Robič je zatrdil, da bo vse storil in se prizadeval, da se ugoti našemu kmetu. Znani posestnik Vivod dostavi še: »Ker imajo v Gradu 20.000 K za nemške pevce in 20.000 zopet za gledišče, naj imajo še kaj denarja za naše šole. Saj nimamo nobene srednje šole v bližini. V Maribor je 14 ur in v Celje 8 ur, to je dalnja pot v šolo. Na

Dunaju so robati poslanci Wolf in tovariši strahovali vso Avstrijo; tudi mi potrebujemo poslanca, ki bo brezobzirno nastopal. Z do-brim nič ne dosežemo!

Zborovanje zaključil g. predsednik Fr. Pečnik. Sledilo je petje in dve glediški igri; vrlo so nas zabavali izborni igralci in pevci iz Pake.

Poslanec Hruby o položaju.

Mladočehski poslanec Hruby je imel mi-nuli teden volivni shod, na katerem je ob-širno govoril o politiskem položaju najno-vejšega časa. Govornik je nazval avstro ogr-sko nagodbo — Filipe, pri katerih pride do obračuna z vlado in nasprotniki češkega ljudstva. Ako se ne popravi krivica, ki jo dela češkemu narodu Claryjeva vlada, bomo jasno in odkrito pokazali, da nočemo so-delovati pri nagodbenem delu. To je povedala češka delegacija že opeto-vano in se torej ne morejo izgovarjati ne Körber in ne Nemci, ko pride do alternative: aut-aut. Naj o tej alternativni premišlja tudi češki narod in o posledicah, na katere se mora pripraviti. Češka delegacija bo tem ložje vodila boj, če bo vedela, da se lahko zanaša na zaupanje in podporo volivcev. Oni, ki nas opozarjajo na odgovornost za gospodarske in politiške posledice, naj vedo, da te posledice vzamemo na-se, kajti češki narod visoko ceni svojo čast in hoče, da jo tudi drugi cenijo. Če Körber ne bo voljan ustreči našim opravičenim zahtevam, nam ni treba razmišljati, kako naj storimo konec sedanjim parlamentarnim razmeram. In če nam preti absolutizem, bomo vsaj vedeli, pri čem da smo. Na obljube ne damo nič. Tudi obečana limanica, koalicijsko minist-erstvo, ne bo zvodila naše delegacije na drugo pot. — Mož je žel za ta svoja odločna iz-vajanja soglasno zaupanje. Mladočehi hočejo češki notranji uradni jezik, to je conditio, sine qua non.

Rusinski poslanci in stavka v Galleiji.

Rusinski državni in deželni poslanci Romančuk, Barvinski, Oles-nicki in Mohylnicki so poslali te dni ministerskemu predsedniku Koerberju brzojavko, v kateri popisujejo kruti položaj stavkajočih delavcev in prosijo pomoči. V brzojavki se glasi mej drugim: Grožnja z izjemnim stanjem ni utemeljena, kajti stavkajoči kmetje, Rusini in Poljaki, nikjer ne motijo miru, razun da ovirajo pri delu od zunaj pozvane moči, marveč vlada vkljub provokacijam nasprotnikov povsodi lep mir. Proglašenje izjemnega stanja bi bilo pa tudi sicer brez pomena, ker v resnici je v ve-ljavi že sedaj. Kazni kmetje niso zaslužili in se jim je torej ni bati. Dejstvo, da se brez vsakega povoda poziva vojaštvo, še bolj pomnožuje vrste stavkajočih. Vojske pošiljajo tudi v popolno mirne vasi, kjer ni nikake stavke, toda ne nameste se pri onih gospodarjih, ki bi jih morali baje varčevati, marveč s silo udero k drugim »božnim kmetom, ki jim povzročijo neizmerno škodo. Poročila korespondenčnega urada so ten-denciozna, pretirana in neresnična. V Jaktor-cwu so ranili hvarjarji nenadno dva kmeta smrtno nevarno, šestim pa povzročili težke telesne poškodbe. Okr. glavarstvo v Husi-atynu je obsodilo kmete trumoma v zapor, če da bi mogli proti temu ugovarjati. Še celo take prijemajo, katerih nedolžnost se je že pred sodiščem pokazala. — Konec na-vedene brzojavke pa slóve: Nj. ekselenc.

naj odpošlje preiskovat nepristranske, pravične uradnike in resničnost naših pojasnil se bo siljajno pokazala.

Avstro-ogrski-rumunski dogovor.

Rumunski kralj Karol je bil minule dni gost našega cesarja v Išli in se včeraj na zelo iskren način poslovil od njega. V teh dneh je pa bival ondi tudi načelnik avstro-ogrskega generalnega štaba fzm. baron Beck. Po soglasnem mnenju avstrijskega časopisa se je šlo tu za neki dogovor mej obema državama za slučaj izrednih dogodkov na Balkanu, ki jih splošno pričakujejo prej ali slej. Dogovorjeno je baje, da mora v slučaju, da bi bila naša monarhija prisiljena poseči v dogodke na Balkanu z oboroženo silo, pomagati tudi Rumunija. O tej zadevi se je svojedčasno na Dunaju že razgovarjal rumunski ministerski predsednik Stourdza kot vojni minister ter se je vse natančno določilo glede organizacije in oboroženja rumunske armade. Formelna vojaška pogodba sicer to neki ni, pač pa smatrajo ta dogovor za obvezen. — Avtentičnih poročil o tem sicer ni, a popolno izmišljena pa ta vest le ne more biti.

Katoliški kongres v Španiji.

V Santiagu v Španiji se je vršil minule dni šesti španski katoliški shod, katerega se je udeležilo nebroj ljudstva iz vseh delov države. Obravnavalo se je o zelo važnih vprašanjih, ki globoko segajo v vse javno življenje španskega prebivalstva. Na čelu vsem razpravam je bila manifestacija za neodvisnost papeštva. Temeljito so se obravnavala vsa v ta okvir spadajoča podrobna vprašanja. Sklenilo se je dalje izdelati vlogo na kralja in parlament glede pripoznanja verskih redov in glede zagotovitve verskega pouka na vseh španskih učiliščih. Dalje je shod pritrdil zahtevi po ustanovitvi učnih stolice za pedagogiko v semeniščih. Zelo intenzivno so se pečali s socialnim vprašanjem, razmišljali so o točkah: nedeljski počitek, štedljivost, poljedelski pouk, življenjske in zdravstvene razmere delavcev, davčna oprostitve ljudskih kreditnih zavodov, anovanje kmečkih hranilnic, boljša organizacija katol. socialnih društev, ustanovitev stolice za socialno politiko v semeniščih. Odbor, v čegar rokah je izvedba premnogih velekoristnih sklepov, je porok, da bo obrodil ta shod obilo sadov.

Iz brzojavk.

Nagodbena pogajanja. Listi poročajo, da se 16. t. m. snide na Dunaju ministerski svet. Do tedaj bo rešena razprava o avtonomnem carinskem tarifu. Dne 17. t. m. se vrši v Išli takozvani kronski svet, pri katerem se definitivno reši nagodbena predloga. Körber in Szell ostaneta v Išli do 19. t. m. — Carino na redove so v nemški carinski komisiji predlagali socialni demokrati, in sicer brez razlike teže in materijala ne pod 1000 mark. — Msgr. Zwierowicz se povrne na svoje mesto. »Osserv. Romano« javlja, da se valed prijateljskih dogovorov mej Vatikanom in Rusijo v Twer izgnani škot msgr. Zwierowicz v kratkem povrne nazaj na škofijo Sandomir. — Priprave za deželno-zborske volitve na Moravskem. Strankarsko vodstvo nemške ljudske stranke je sklenilo, na vsi črti nasprotovati krščanskim socialcem; pač pa vodstvo pričakuje, da bodo šle skupno v boj vse tri nemške stranke v vseh narodno nevarnih krajih. Aha! — 4000 Burov odreka prisego zvestobe. Na Ceylonu biva do 4000 ujetih Burov, ki nikakor nočejo prisesti zvestobe Angliji. Prišlo je v tem oziru do resnega boja. — Boj mej Albanci in Turki. Pri Otridi je prišlo do resnega »popada mej več sto mož broječo albansko roparsko tolpo in turškimi četami. Vodjo tolpe in deset mož so Turki ubili, ostali del Albancev se je razkropil. — Srbski parlament, skupščina in senat sta odobrila vladno predlogo o najetju posojila. — Preosnova angleškega kabineta. »Daily Telegraph« meni, da se preosnuje angleško ministerstvo še pred jutrišnjim sklepom parlamentarnega zasedanja. Austen Chamberlain postane baje trgovinski minister, Ritchie pa zakladnik. — Revolucija na Haiti. Vstaški general Firmin se je imenoval za predsednika a

sedežem v Gonaïvesu in imenoval svoje ministre.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. avgusta.

Evharistični shod na Trsatu. S Trsata se nam piše: Gospodje, ki se hočejo udeležiti evharističnega shoda na Trsatu, dne 2. in 3. sept., naj to prav kmalu javijo pred. samostanskemu predstojništvu, da bo moglo vse potrebno pripraviti. Nadejamo se vsaj treh škofov. Udeležba bo številna, zato je treba rednega in hitrega pripravljenosti.

Osebnosti. Župniji Fara pri Kostelu in Gora nad Idrijo sta podeljeni št. gg. Alojziju Češarek ozir. Antonu Hribar. — V Maribor pride kot oskrbnik deželne bolnice g. R. Zwirn, doslej oskrbnik bolnice v Voitsbergu. — Občinskim zdravnikom v Pazinu je imenovan dr. Iv. Letiš, rodod iz Opatije. — V stalni pokoj je stopil deželni šol. nadzornik dr. Konr. Jarz v Brnu, kamor se je moral s Štajerskega umakniti sedanjemu Linhartu. Odlikovan je z redom železne krone tretje vrste. — Za učiteljico na nem. ženski vadnici v Gorici sta imenovani gđici Klot. Rubbia in Aloj. Steidl. — Okrajni glavar v Celju, baron Apfaltrer pl. Apfaltrern je imenovan za namestniškega svetnika v Gradcu. — Vpokojen je višji okrajni zdravnik v Velikovcu dr. V. Hussa. — Odvetnik dr. Karl Wittermann v St. Lenartu v Slov. gor., se po preteku treh mesecev preseli v Fehring. — Stavbeni nadkomisar g. Mat. Wolffschütz, predstojnik sekcije za vzdržav. žel. v Novemestu, je premeščen v Volšperk. — Častno svetinjo za 40letno službovanje je priznal dež. predsednik vpok. sod. slugi g. Karlu Olschaku v Ilir. Bistrici.

Duhovne vaje pri vč. oo. jezuitih ima od 18. do 22. avgusta 10 gospodov, ki so leta 1895 stopili v pastirstvo.

Shod katoliškega polit. društva »Sloga« v Središču. »Sloga« ima dne 24. avgusta v Središču politički shod, na katerem bota poročala posl. gg. dr. Ploj in dr. Rosina.

Poročil se je v Gradcu poštni asistent gospod Milan Borštner, sin gospoda gimn. prof. Vinc. Borštnerja v Ljubljani, z gđc. Cilko Hammer.

Ponesrečenje Ant. Šibenika se je zgodilo najbolj gotovo tako-le: Ker je bil doln lahek, je plaval prav vrh vode in se je torej lahko zgodilo, da se je prevrnil. Ko je torej Šibenik zadel ob skalo, se je doln nagnil in je zajel vodo. Tu se je začel boj za življenje in smrt: Šibenik se je krčevito oprijel čolna in se je zamotal v vrvice, pri trene na čolnu in tako se je s čolnom vred pogreznil na dno menda šest metrov globoko. Zato so ga potegnili iz vode s čolnom vred in so morali vrvice prerezati, da so ga oprostili. Šibenik je znal dobro plavati. Ko bi bil torej doln mogel pahniti od sebe in bi bil plaval, bi se mu bilo morda posrečilo, da bi bil dosegel kako skalo, na kateri bi se držal toliko časa, dokler bi ne bila došla pomoč. Z vdovo in njenimi štiri rimi (ne petimi) mladoletnimi otroki (trije sinovi in ena dveletna hčerka, ki je smehljaje kazala na mrtvaški oder z besedami: »Ata nina« [ata spi]), imajo ljudje veliko usmiljenje. Ona turista sta vdovi izročila za pogreb 40 kron in se zavezala pomagati družini vsak z 2000 kronami. Poleg tega so tudi druge usmiljene roke vdovi naklonile znatno podporo. Bog bodi plačnik!

Podiranje proti tudi v Gorici, in sicer je poslopje kmetijske šole, sezidano pred kakimi 20. leti, tisto, ki preti, da se podere. Ko so zapazili nevarne razpoke, je šla na lice mesta komisija, katera je konstatirala nevarnost, dala poslopje izprazniti ter zapreti ulico kmetijske šole in Št. Petersko ulico.

Zveza slovenskih kolesarjev naznanja svojim članom, da je dovolilo italijansko finančno ministerstvo z odlokom z dne 27. julija 1902, št. 4318 članom »Z. S. K.« od 1. septembra t. l. dalje zopet prehod črez italijansko mejo, ne da bi bilo treba pri obmejnem carinskem uradu vložiti carino za kolo. Kdor izmed cenjenih članov želi tedaj na Laško, naj blagovito vposlati odboru »Z. S. K.« fotografijo,

na kar mu bo takoj dostavljena za prehod potrebna legitimacija. Brez legitimacije s fotografijo je prehod nedopusten. Ob enem se obveščajo člani, da se bodo ustanovile v kratkem nove pomožne postaje v Košani, Prvačini, Skofljici, Toplicah in Višnji Gori, stare postaje pa se bodo preskrbele z raznimi potrebščinami. Pojasnila o pristopu daje drage volje odbor.

Davčni uradi v Gorici, nastanjeni doslej provizorično v Glediški ulici, se preselijo koncem tekočega meseca v prostore v novi justični palači.

Roparski napad V noči od 4. na 5. t. m. je neznani, kakih 25 let stari človek blizu neke gostilne v Beljaku napadel posestnika Jan. Grazerja iz vasi Leiten blizu Osoj ter mu oropal 200 kron, ki jih je skupil za prodanega konja, in pobegnil. Grazer in ropar sta skupno prišla in pila pri kupcu konja, gostilničarju in mesarju Kramarju v Beljaku, in je Grazer tudi vprilo njega prejel kupnino. Neznani človek se je Grazerju pridružil že v Jezernici.

Razpisane službe. Mesto drugega učitelja je do pričetka prihodnjega šolskega leta popolniti na razširjeni dvorazrednici v Zgor. Tuhinju. Prošnje do 31. avg. v Kamnik. — Služba pomožnega pisarniškega uradnika z dnevno plačo 2 K 20 h je razpisana pri okrajnem sodišču v Ptuj. Prošnje do 15. t. m.

Ne mleko, ampak kaj drugega je bilo krivo, da sta v Tolminu obolela dva otroka goriške rodbine, o katerih smo včeraj poročali. Preiskava je namreč dognala, da ima dotična posestnica K. Leban popolno zdrave krave.

Blagoslovljenje zastave veteranskega društva v Kranjski Gori bo 24. avgusta. Protektorat je prevzela nadvojvodinja Elizabeta.

Toča je zadnje dni min. mes. povzročila več tisoč kron škode prebivalcem vasi Sembije.

Petrolej draže! Listi poročajo, da se snidejo v kratkem posestniki večjih rafinerij v Bučimpešti k sestanku, na katerem se sklene kartel, ki bo vzdignil ceno petroleja.

Neče posnemati. Ker Tržačani vse posnemajo, kar vidijo v Italiji, so mislili, da bo zdaj tudi sv. Just posnemal sv. Marka. Ko se je Markov stolp podr, so brž dali tržaški judje preiskati baziliko sv. Justa, če ni morda kaj vzroka, da bi jo iz — varnostnih ozirov zaprli. Inženirji so rekli, da bo še stala; ima sicer nekatere slabosti v zidovju, a ni nikakega upanja, da bi se tako kmalu podrli. Zaradi večje varnosti je postavil magistrat komisijo, ki bo pazila na baziliko.

Železnica Trst-Občina se še ne otvori. Tržaški »Sole« prinaša senzacijsalno vest glede električne železnice iz Trsta na Opčine. Pred nekaj dnevi bila je namreč tehnična komisija z Dunaja, katera je pregledala progo in je na podlagi temeljitih ogledov prepovedala zapričeti z obratom na tej železnici, ker je del proge od Gairingerjevega posestva do Opčin silno nevaren in bi ne bila zagotovljena varnost oseb.

Veselica ribniške inteligence ni popolno vspela. Zaprli so jim namreč dva ženska glasbena člana zaradi tatvine. Šli so prosit adjunkta, da bi jih spustil na veselico, toda zaman, in sicer zato, ker inteligence ni imela drobiža za kavcijo »pri sebi«.

V Krminu je bil izvoljen županom baron J. Locatelli, svetovalci so pa Panzera, Angeli, Avian, Legiša, Gasparini, Lavarian.

Tri anarhiste prišli. Iz Gradiške graškim listom javljajo, da so v Lagradi prišli tri anarhiste, ki so izpovedali, da so prišli iz rajha. Dokumentov niso imeli pri sebi nikakih, pač pa so bili oboroženi z meči in samokresi.

Iz Vipave so potegnili 20letno dekle Bavčarjevo iz Batuj, na kateri so se pokazali baje znaki blaznosti. Našli so jo kakih 200 korakov od Muličevih fužin. Dekle je skočilo bržčas samo v vodo.

Mrtvega so našli v vodi tik občinskega kopališča v Pulju Josipa Merzeka iz Črniča na Vipavskem.

Kotiček za liberalce. Popravek, katerega »Slovenski Narod« najbrže ne bi hotel sprejeti. Dobili smo na naslov »Slov. »Naroda« sledeči popravek: »Ozira se na

stavek »Rafael je s svojimi nesmrtnimi umotvori pač okrasil mnogo cerkv, a vendar je bil sovražnik klerikalizma in goreč častilec in somišljenik tistega Savanarole, ki ga je dala cerkev sežgati, tako rekoč, da je imel celo pogum, mu sredi papeškega Vatikana postaviti večen spomenik! priobčen v včerajšnji številki »Sl. Naroda« v članku »Klerikalizem in še to in ono« sprejmite temeljem § 1 zgodovinskega, temeljem resničnosti sledeči popravek: 1. Ni res, da sem jaz s svojimi umotvori okrasil mnogo cerkv, res je pa, da sem okrasil 2 njimi kaj malo cerkva, skoro nobene. 2. Ni res, da so moji umotvori nesmrtni, res je pa, da jih je mnogo žal že pokončanih. 3. Ni res, da sem bil sovražnik klerikalizma, res je pa, da klerikalizma »Narodovega« še poznal nisem in sem ljubil rimsko katoliško cerkev kot svojo mater, papeža in njegov dvor pa kot mecena. Tudi ni res, da sem bil v smislu »Narodovega« goreč častilec Savanarole in njegov somišljenik, res je pa, da moj od »Sl. Naroda« takozvani »večen spomenik Savanarolov sredi papeškega Vatikana« ne more biti Savanarolu v hvalo in apoteozo.

Dne 7. avgusta 1902.

Raffaele Santi.

Ljubljanske novice.

Pokopali so danes v četrtek izvoščeka Antona Jagra.

Z bajonetom zabodel je orožnik v Cerkljah v spodnji del života nekega Nachtigalla, ki je danes umrl v deželni bolnišnici.

Ljubljanska društvena godba. Zanimanje za veselico, ki jo v nedeljo priredi odbor društvene godbe s sodelovanjem raznih društev na Koslerjevem vrtu, je vseobče veliko. Odbor marljivo vrši obširne priprave, a tudi drugi krogi marljivo sodelujejo, posebno trgovci, ki so odboru naklonili do 300 lepih dobrot, katerih vrednost presega 700 K. Upati je tedaj, da bo tudi občinstvo znalo pokazati svoje simpatije do vrle godbe, posebno s številnim posetom nedeljske veselice. — Cujemo, da dobi godba v kratkem novo uniformo po vzorcu uniforme mornariških častnikov.

Oporoka. Pred nekaj dnevi v Ljubljani umrla posestnica g. Lud. Schaffer je volila mej drugim 1000 kron tukajšnjemu trgovskemu bolniškemu in pokojn. društvu, 850 kron usmiljenim sestrar, 200 kron gašilnemu društvu, 100 kron pa ljudski kuhinji.

Izpred sodišča.

»Dedot spat«, je zaklical Janez Žnidar, posestnika sin iz Utika, svojemu očetu in nekaterim drugim možem, ki so zajedno sedeli v Podgorškovi krčmi v Bukovci. Ant. Žnidar, oče obtoženca, podal se je res proti domu, za njim pa je šel sin Janez in fant Franc Toni in Janez Špenko iz Utika. Ko oče domu pride in vidi, da ni še sina, se prične nekoliko jeziti; zdajci pa stopi sin Janez s svojima tovarišema v hišo; sin Janez podre očeta na tla ter mu s pripomočjo Tonija in Špenkota zveže z vrvo roke tako trdo, da so se sledovi dalj časa poznali. Tudi ga udari z roko po obrazu tako, da je iz nosa krvavel.

Sodišče je obsodilo sina na dva tedna ječe, Tonija in Špenkota pa zatožbe oprostilo.

Izrečani porotniki. Dne 4. avg. t. l. so bili izrečani pri o. kr. dež. sodišču v Ljubljani za porotno sodišče, ki se prične 9. sept. t. l., nastopni gg. porotniki: Accetto Jakob, zidar in posestnik v Ljubljani, Belič Janez, gostilničar in posestnik v Ljubljani, Dragatin Ferdo, prodajalec glasovirov v Ljubljani, Dolinar Jakob, gostilničar in posestnik na Primskovem pri Kranju, Drinov Rudolf, zasebnik v Kranju, Dolan Anton, posestnik v Predtrgu pri Radovljici, Ferjan Janez, trgovec in posestnik na Savi pri Kranjski gori, Globotschnigg Anton, posestnik, izdelov. kos in gostilničar v Trzinu, Jelovšek Karol, posestnik v Verdu pri Vrhniku, Kordin Adolf, trgovec v Ljubljani, Kraigher Peter, posestnik in trgovec v Postojni, Kašman Franc, trgovec v Skofji Loki, Kanduher Jožef, trgovec v Mengšu, Košir Janez, trgovec v Kamniku, Lukman Anton, tovarnar v Ljubljani, Mally Franc, tovarnar in posestnik v Ljubljani, Manka Jožef, lesni trgovec v Radohovici pri Postojni, Mavc Jožef, posestnik na Planini pri Vipavi, Majdič Vinko, veletržec v Kranju, Minatti Alojzij, posestnik in trgovec na Igu, Orešek Franjo, trgovec v Ljubljani, Pecher Konrad, trgovec v Skofji Loki, Pezdinik Jurij, branjevec in posestnik na Dovjem, Pevc Franjo, tovarnar in posestnik v Zajelšah pri Brdu, Samassa Maks, tovarnar in posestnik v Ljubljani, Schlegel Edvard, kovač v Ljubljani, Seunig Janez, usnar in posestnik v Ljubljani, Slovša Anton, mesar in posestnik v Ljubljani, Stare Ferdo, o. k. okrajni sodnik v pokouju v Ljubljani, Strzelba Jožef, posestnik v Ljubljani, Sušnik Lorenc, pek v Skofjiloki, de Schiava Anton, posestnik in trgovec v Cirknici, Toennies Viljem, tovarnar in posestnik v

Ljubljani, Topolavec Franjo, gostilničar in posestnik v Ljubljani, Theuerschuh Vinko, posestnik in ključar v Trzinu, Zadnik Anton, trgovec v Senožečah.

Nadomestni porotniki: Boucon Andrej, stolar in posestnik, Brus Maks, trafikan, Fajdiga Filip, mizar in prodajalec pohištva, Kessler Ignacij, trgovski sodrnik, Piro Peter, pek, Podrekar Gregor, kramar, Taškar Andrej, krznar in posestnik, Terpič Jakob, gostilničar in posestnik, Zelenka Elvard, trgov. agent, vsi v Ljubljani.

Razne stvari.

— **Najnovejše od raznih strani.** Celo uredništvo odpuščeno. V uredništvo glasila Ugronove stranke »Magyarország« v Budimpešti je prišel predvčeranjim jutraj kmalu po otvoritvi pooblaščenec izdajatelja odvetnik dr. Györy ter izjavil, da vse osebe odpuščeno. Obenem je privedel seboj nove urednike. Opuščeni so zaman ugovarjali in zahtevali svojo plačo in odpravnino. Ostaviti so morali uredništvo in pozneje vložili ugovor. — Velik požar je razsajal predvčeranjim v Larni pri Belfastu na Angleškem. Polovica hiš je upepeljenih. — Trpinčenje angleških vojakov. Pri dohodu nekoga parnika iz Južne Afrike so konstatirali, da je bilo na ladji 130 vojakov bolnih na nalezljivih boleznih, nad 100 mož je bilo pa sicer bolnih. Večina teh je morala skupno z zdravimi spati na golih tleh na krovu, ker je bilo v lazaretu prostora le za 15 bolnikov. — Eksplozija mline za smodnik. V Teneriffi na Španskem se je v mlinu za smodnik pojavila eksplozija. Ranjenih je mnogo delavcev, med njimi nekaj smrtno. — Orkan v Hongkongu je te dni povzročil ogromno škodo na ondolnih ladjah. — Potres na Tirolskem. Dne 5. t. m. zvečer se je pojavil v Ferrari potres. Mnogo hiš je poškodovanih in kažejo razpoke. — Z gobami zastrupili so se pri Šopronju na Ožerskem dva otroka in voznik posestnika Wappa, ki so kmalu umrli. Wapp in njegova žena sta tudi obolela in bota težko okrevala. — Značilna prepoved cesarja Viljema. Cesar Viljem je prepovedal nemškimi častnikom udeležbo pri mednarodni dirki na črti Bruselj-Ostende, ki se priredi pod pokroviteljstvom kralja Leopolda. Vselej te prepovedi se je priglasilo 250 francoskih in angleških častnikov. — Moric Jokai prevzame v kratkem uredništvo budimpeštanskega uradnega lista. — Umorjeno truplo skril v zaboj. 20letni sin optika Grabicha v Lipekem je umoril 18letno Ano Klein in umorjeno truplo skril v neki zaboj. Truplo je bilo brez obleke in vse okrvavljeno. — Sobotiški župan popravlja. Župan ogrskega mesta Sobotica popravlja vest o poverjenju, ter pravi, da mesto niti za en vinar ni oškodovano ter so zasledili le nekaj nerednosti v knjigah. No, preiskava bo dognala, kdo ima prav. — Predilnica pogorela. V predilnici Gertner & Co. v Feldkirchu je predvčeranjim navstal požar, ki se je razširil na vse objekte. Povzročena škoda je velika. — Smrtna obsodba nad gluhomnim norcem razveljavljena. Kasacijsko sodišče je razveljavilo smrtno obsodbo lvovskega sodišča nad slaboumnim in gluhomnim Nik. Sulhanom, ker je zakrivil umor. — Starokatoliški kongres v Bonnu je na predlog znanega Ferka iz Gradca sklenil ustanoviti za Avstrijo pomožno društvo. — Kotel za acetalino luč razpočil se je v neki gostilni v Hess. Oldendorfu. Hiša je popolno porušena, sosednje hiše znatno poškodovane. Dve osebi sta ubiti, tri ranjene. — 12.000 kron poveril je neki poštni uradnik v Plznu, ki je pa pobegnil. Kot sokrivca so sedaj prijeli poštnega ulužbenca Stuhla.

Telefonska in brzoljavna poročila.

XVII. glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Ilirski Bistrici.

Ilirska Bistrica je danes nadela slavnostno lice, krasni slavoloki in mnogobrojne zastave pozdravljajo z vseh strani Slovenije dole skupščinarje. Povsodi se pa kaže tudi najlepša sloga. Skupščinarje so ob dohodu pozdravljali mej drugimi g. nadučitelj Zarnik, gospa Bachmann, gg. župana Valenčič in Žnidaršič ter g. dekan. Odgovarjal je z vznesenimi besedami družbin prvomestnik msgr. Zupan.

Mej došlimi skupščinarji smo opazili mnogo duhovščine, izmed zunanjih pa posebno g. poslanca Spinčiča ter dr. Rybára. Vseh zborovalcev je 200.

Po sv. maši se je zbrala vsa narodna družba v hotelu, kjer je prvo-

mestnik msgr. Tomo Zupan otvoril 17. glavno skupščino, prisrčno pozdravivši prišlece od vseh strani slovenske domovine, posebej pa še čestite zunanje navzočnike. Nato se je prešlo takoj na dnevni red.

Tajnik č. g. Anton Žlogar poroča o društvenem delovanju. Iz njegovega poročila posnemamo:

Ljudsko štetje leta 1900 je pokazalo nam Slovincem zopet žalostno sliko. Na vsej periferiji naših dežel se krči naš življenj. Dasi podatki štetja glede materinega jezika oziroma narodnosti nikakor niso zanesljivi — in v znanostno svrhu ne porabljeni, dasi vemo, da nas je v istini več, kakor so nas našli v svoji prebrisani naši nasprotniki, vendar nam tudi to dejstvo glasno kliče: memento mori!

Kaj je vzrok našemu nazadovanju? Poleg velike narodno gospodarske krize, ki se vleče kot črna nit skoro po vsej Evropi, so krčenju našega naroda krivi naši nenasitljivi nasprotniki na jedno — in naša lastna nebriznost na drugo stran. Koliko ran zasekava slovenskemu življu leto za letom nemški »Schulverein«, »Südmark«, »Südmarkische Bank« od nemške, »Lega nazionale«, »Dante Alighieri« in njim sorodna društva od laške strani, je slovenskim rodoljubom več ali manj v spominu.

A tudi indifferenčnost raznih slojev mej nami je zakrivila, da je preišče, ko so ljudje spali, sovražnik ter zasejal ljuliko mej pšenico. Znano je, da plevel veliko rajši raste, kakor dobra setev. Razni paraziti, zasejani po nasprotnikih po vseh naših deželah, izpivajo najboljše kri na našem narodnem telesu. Ali moremo kar hladnokrvno gledati, kako gineva naš rod?

Tu je nastala družba sv. Cirila in Metoda, ki hoče odbijati neopravičene napade naših sovražnikov, pa tudi vzdržati iz letargije lastne rojake. Ne dvomno preti našemu narodu največja nevarnost je na šolskem polju. Vkljub naravnemu pravu, vključno z državnemu zakonu nima naša mladež zadostno šolslovenskih šol.

V tej sili preostaja nam le samopomoč in samobramba, in to izvršuje uprava naša družba.

Pri XVI. veliki skupščini v Mariboru 8. avg. 1901 so bili v družbino vodstvo poklicani: Dr. Dragotin vitez Bleiweis - Trsteniški, Gregor Einspieler, Drag. Žagar (nov) in Ant. Žlogar. Nadzorništvo je ostalo staro. V razsodništvo mesto umrlega Ivana Gogola je bil izvoljen dr. Danilo Majaron in mesto v družbino vodstvo izvoljenega Drag. Zagarja pa vpok. c. k. profesor Maks. Pleteršnik.

Sej je bilo pet in sicer: 134. 5. sept. 1901., 135. 7. nov. 1901., 136. 16. jan. 1902., 137. 15. maja 1902. in 138. 10. julija 1902.

Vlog se je rešilo v tem upravnem letu 1622 (brez pisem in poročil). Podružnic se nekaj snuje, med njimi ženska v Novem mestu.

Pristopili so novi pokrovitelji:

1. tek. št. 285. Ženska podružnica v Logatcu št. IV. po zastopnici gđ. blagajničarici Mimi Tollazzijevi.

2. tek. št. 286. Ženska podružnica v Ribnici št. II. po zastopnici gospej predsednici Albin Višnikarjevi.

3. tek. št. 287. Ženska podružnica St. Lorenc nad Mariborom.

4. tek. št. 288. Dr. Valentin Krisper, odvetnik in Ljubljani.

5. tek. št. 289. Litijске in Smartinske Slovenke št. XI. po zastopnici Ani Moos ovi, učiteljici na Vrhniki.

6. tek. št. 290. Društvo »Zvezda« na Dunaju.

7. tek. št. 291. Zaveza zagorskih Slovencev št. IV., po zastopnici gospej Uršuli Jerinovi.

8. tek. št. 292. Pevsko društvo »Kolo« v Trstu.

9. tek. št. 293. Ženska podružnica v Ribnici št. III., po zastopnici gospej Ani Podboj Cenetovi.

10. tek. št. 294. Litijске in Smartinske Slovenke št. XII., po zastopnici gospej Josipini Lebingerjevi v Litiji.

11. tek. št. 295. Obitelj Truden-Bogdanovičeva v Barkovljah pri Trstu v spomin gospe Natalije Trudnove.

12. tek. št. 296. Čitalnica v spodnji Šiški.

13. tek. št. 297. Ženska podružnica v Sežani št. IX.

14. tek. št. 298. Mariborski bogoslovci l. 1902.

Do 1. avgusta šteje naša družba 144 podružnic in sicer: 78 mešanih, 30 moških in 36 ženskih.

Pokroviteljev je 298, ustanovnikov 1181, letnikov 5341 in podpornikov 2491; skupaj 9309.

Društveni zavodi so sledeči:

I. Otroški vrtec v Celju ima 65 otrok.
II. Otroški vrtec Mariboru s 54 otroci.
III. Enorazredna dekl. šola na Muti z 38 otroci.

IV. 4razredna deška šola pri sv. Jakobu v Trstu z 288 otroci. (Ta se s pričetkom šol. l. 1902/3 razširi v 5razrednico.)

V. 4razredna dekl. ljudska šola pri sv. Jakobu v Trstu z 264 otroci.

VI. Otroški vrtec v Rojanu z 72 otroci.

VII. Otroški vrtec na Greti z 52 otroci.

VIII. Otroški vrtec v Pevmi pri Gorici s 54 otroci.

IX. Trirazredna mešana ljud. šola v St. Rupertu pri Velikovu ima 204 otrok in sicer: 59 dečkov in 145 deklic. Internat šteje 22 gojenk (2 Stajerki in 20 Korošice) in poleg teh še 4 gojenke kuhinjske šole. (Ta šola se razširi s pričetkom š. l. 1902/3 v 4razrednico.)

X. Otroški vrtec v Trzinu z 58 otroci. Po družbi podpirani zavodi so:

XI. Privatni otroški vrtec gospe Antonije Gmekove pri sv. Ivanu v Trstu s 55 otroci.

XII. Privatni otroški vrtec gospodične Dragice Gregorič v Skednju s 53 otroci.

XIII. Privatni otroški vrtec gospodične Antonije Čargove v Rocolu s 63 otroci.

XIV. Otroški vrtec v Podgori pri Gorici z 72 otroci.

XV. Drugi otroški vrtec v Podgori pri Gorici s 86 otroci.

XVI. Društva »Šolski dom« otroški vrtec v Gorici v ulici sv. Klare s 73 otroci.

XVII. Društva »Šolski dom« otroški vrtec v Gorici v ulici Cipressi s 65 otroci.

XVIII. Društva »Šolski dom« otroški vrtec Pod Kostanjevico z 58 otroci.

XIX. Zasebna 6razredna ljudska šola društva »Šolski dom« s pravico javnosti v Križnih ulicah s podružnico v ulici Cipressi z desetimi razredi in 582 otroci.

XX. Dekliški pripravljalni tečaj za žensko izobraževališče v »Šolskem domu« ima 51 učenk.

XXI. Deški pripravljalni tečaj za srednje šole v »Šol. domu« ima 36 učencev.

XXII. Dvorazredna dekliska obrtno-nadaljevalna šola v »Šolskem domu« ima 38 učenk.

XXIII. Strokovna dekliska šola za umetno vezenje in belo šivanje, obstoječa iz treh oddelkov v »Šolskem domu«, šteje 23 učenk.

XXIV. Strokovna dekliska šola za krojenje in šivanje vrhne obleke, obstoječa iz dveh oddelkov in oddelka za odrasle v »Šol. domu«, ima 40 učenk.

XXV. Deška obrtno-nadaljevalna šola s tremi razredi v »Šol. domu« s 110 učenci. Imeli bi še več učencev, ako bi dopuščal prostor.

Razposlalo se je knjig 2611, in za 229 K učil in samoučil.

Naši dobrotniki so: Časništvo, posojilnice in hranilnice, deželni zbor, ljubljanski občinski zbor, občine, koroški rodoljubi. Družba je prejela več volil: Po + dekanu Veselu je čisto prešla 2819 88 K in knjižnico v vrednosti 2000 K.

Dohodke so nam nesle tudi vžigalice, kava, platno, cilindri, voščilo, svinčniki, in testenine.

Na korist društvu so priredili razne veselice: Ženska in moška podružnica v Krškem; Maribor gledališko predstavo; ženska podružnica v Črnomlju dramatično predstavo; podružnica v Trzinu, podružnica v Mokronogu, ženska podružnica v Dornbergu, ženska podružnica v Vel. Laščah, ženska in moška šentpeterska v Ljubljani; šenklaško-frančiškanska in šentjakobsko-trnovska ženska v Ljubljani, Čitalnica v Šiški, veselica litijске mladine.

Umrli so društveni dobrotniki: Dekan Vesel, Marija Bračko, župan Stepica v Višnji gori, Matija Drobivnik, Ivan Dolinar, učitelj v Trstu; župnik Jos. Pogačnik; gospa Franja Macak, soproga višjega evidenčnega nadzorika; prošt Lovro Serajnik; gospa Natalija Truden; Franc Peče, trgovec v Starem trgu, bivši podružnični predsednik; vpok. župnik Ivan Globoknik; gospa Ana dr. Zarnikova; župnik Fr. Korman; župnik Ivan Grm; Fr. Fischer, hotelir v Kamniku; Neža Boljka (volila 200 K); župnik Anton Puschl; Jos. Noll, urednik »Sl. Naroda«, operni pevec; Jos. Kušar, predsednik trg. zbornice; župnik Fran Klemenc.

G. tajnik končuje svoje poročilo: Ne preostaja nam drugega, nego Vas opetovano povabiti na vstrajno delo. Kolikor je od vodstva odvisno, bode ono — ki je v teh 17 letih skoro nespremenjeno pred Vami, neprestano motrilo položaj slovenskega šolstva v najbolj nevarnih postojankah našega

ozemlja. Odložilo ne bode vajet iz rok, dok ga podpira Vaše zaupanje. Vodilna zvezda — prava krščansko-narodna šola na podlagi materinega jezika v vsej slovenski deeli, ki prebiva na tej lepi zemlji, odkazani jej po previdnosti Božji — naj nam aveti tudi za naprej. A to je tudi pesnikova zvezda — oznanjevalka srečnih dni. Ali ne zaslužijo rodovi, doslej tlačani, milejše bodočnosti; in med temi trpini, skoro največji si ti, moj narod slovenski. Koliko žrtvuješ za druge in za-se, kar bi po pravici drugi morali storiti za te. Ti se vzdiguješ, ti hrepeniš po višji izobrazbi, po pravi omiki, katera se crpi v ljudski, srednji in višji šoli, ter hočeš biti ravnopraven brat med avstrijskimi narodi, a neprijatelji tvoji te skušajo vkleniti v verige inferijornosti...

A duh slovenstva, duh slovanstva se več vsužnjiti ne dá... Tvoj je vstajenja dan!... Dvajseti vek bo naš, zdaj pride Slovan do besede; naše pravo mora zmagati... Zorna setev zavetnikov naše družbe — sv. blagovestnikov Cirila in Metoda — v tem veku gre v klasje. Ako se slovanski rodovi oklenejo njunih vodilnih idej v delovanju za vero in dom — napoči jim kmalo zlati vek. — Vsaj kar nas je v naši družbi, ozirajmo se zaupljivo v slovanska dioskura. Prapor, ki sta ga ona razvila pred tisočletjem, naj visoko vihra in zbere vse sinove in hčere krog sebe, da se bo spolnilo, kar pesnik želi:

Mi smo zjedinjeni
In vsi prešinjeni
Od enega duha.
Ne veste, da nas na tisoč
Pod eno zbranih je zastavo?

Pod enim svetim praporom
Korakamo na boj
Za vero in za mili dom
Za lepi jezik svoj.

Blagajnik prof. Petelin poroča o denarnem stanju družbe. Dohodki so bili sledeči: Prispevki podružnic 11325 K 76 h., pokroviteljstva 2654 K, Dohodki podružniških in drugih vesel 3850 K 9 h., podpore slav. obč. sveta ljubljanskega 1000 K, darila 31 slovenskih občin 461 K, darila 44 slov. posojilnic in 4 društev 2212 K 54 h., dar koroških Slovencev 1000 K, novoletni darovi 119 K, darovi Mohorjanov 77 K 93 h., Cril Metodovi darovi 236 K 75 h., razni darovi 1614 K 66 h., iz nabiralnikov 82 K 53 h., zbirke časnikov 5157 K 20 h., od vžigalic 1400 K, od kave 600 K, od voščila, mila in cilindrov 203 K 54 h., volila 2832 K 84 h., prejete obresti 342 K 83 h., za prodane knjige 657 K, za prodane društvene znake 60 K, za J. Vrečkov spomenik 200 K, vrnjeno posojilo 2010 K, vrnjeni davek 93 K 73 h.; skupaj 40191 K 40 h. — Stroškov je pa bilo: Šolstvo v Trstu 12520 K 56 h., šolsko poslopje v Trstu 4024 K 64 h., šolska vrta v Rojanu in na Greti 3513 K 4 h., šolstvo na Goriškem 2150 K, šolstvo na Muti 1821 K 28 h., poslopje na Muti 271 K 97 h., šolski vrtec v Mariboru 1327 K, šolski vrtec v Celju 1256 K, šolstvo v Velikovu 5309 K 67 h., šolski vrtec v Trzinu 1444 K, podpore 510 K, nagrade 1190 K, knjige, učila in tiskovine 1341 K 99 h., stanarina v »Narodnem Domu« 168 K, za društvene znake 324 K, obresti od dolgov 1522 K 84 h., dano posojilo 180 K, za spomenika dobrotnikom 300 K, razni stroški 519 K 36 h.; skupaj 39694 K 35 h. — Prebitek znaša torej 497 K 5 h.

Poročila tajnika in blagajnika ter nadzorništva so bila vsprejeta z vsestranskim odobravanjem. Blagajniku in tajniku so priredili skupščinarji živahne ovacije.

Nato se je vršila volitev odbora. Izvoljeni so bili vsi dosednji gg., namreč prvomestnikom soglasno in z velikanskim oduševljenjem msgr. Tomo Zupan, odborniki pa Ivan Hribar, Luka Svetec in Ivan Šubie. Istotako so bili v nadzorništvo ter razsodništvo izvoljeni vsi dosednji gospodje.

Pri nadaljnjem zborovanju je mej drugimi gospod dr. Rybař v daljšem govoru pozival poslance, naj zastavijo vse svoje sile, da se čim preje ugodno reši skrajno pereče vprašanje glede tržaških šol, ter obširno slikal tužen položaj tržaških Slovencev. — Neki nadaljni govornik je želel, naj bi družba poskrbela za boljše kakovost svojih vžigalic.

Zborovanje, ki je trajalo dve uri, je z iskreno zahvalo na udeležnike zaključil gospod prvomestnik. — Po zborovanju se je pričel banket tudi v hotelu »Ilirija«

Dunaj, 7. avg. Zaroka nadvojvodinje Marije Anunčiate z bavarskim princem Siegfriedom se je razdrila, ker je nevesta spoznala, da je značaj ženinov preveč različen od njenega.

Celovec, 7. avg. Ziljska podružnica planinskega društva je kupila za jezerom pod Višarjami lepo senožet za slovensko kočo.

Budimpešta, 7. avg. Ustrelil se je vseučiliški profesor Racz vsled nevraštenije.

Monakovo, 7. avg. „Münchener Allg. Zeitung“ prinaša članek, v katerem baje neki Čeh predlaga sledeči kompromis za spravo z Nemci: Prizna se nemščina za državni jezik. Češčina pa se prizna kot šolski, občinski, deželni jezik povsod, v celi Avstriji, kjer živi gotovo število Čehov. Članek opozarja, da bi bili s tem Čehi mnogo na boljšem, ker so zdaj kraji, kjer je mnogo Čehov, pa nimajo niti šole.

Berolin, 7. avgusta. Italij. kralj pride 27. avgusta v Potsdam, 28. pa v Berlin.

Pariz, 7. avgusta. Misel, naj bi se vladi odrekli davki, pridobiva vedno več tal. — „Liberté“ javlja, da je vlada za nekaj časa opustila izvedbo znanih dekretov, da se poleže ljudska nejevolja. Pravijo, da je to vspeh pogovora Waldeck-Rousseau-a z Loubetom.

Rim, 7. avgusta. V provinciji Bari so resni nemiri. V Cassanu je 400 kmetov zasedlo posestvo markiza de Lucca in se neče umakniti. Orožniki so streljali na upornike. Eden je obležal mrtev, mnogo je ranjenih. V Manduriji je 1000 brezdelnih prišlo pred občinsko hišo, kjer zahtevajo kruha. Vojaštvo je konsignirano.

Rim, 7. avg. Zdravstveno stanje sv. očeta se je v zadnjih dneh nekoliko poslabšalo, kar je pripisovati vplivu velike vročine. Vendar pa ni nikake posebne nevarnosti.

Listnica uredništva:

Gosp. V. Ž.: Letnega izvestja od vodstva petazredne ljudske šole v Postojni nismo dobili. Uzroka ne vemo. Poprašajte pri vodstvu, zakaj nam ga ni poslalo! Zdravili!

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

#	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vsebnost	Nato	Podatki v 12 urah
6	9. zveč.	737-5	22-2	brezv.	jasno	
7	7. jut.	736-6	17-4	brezvetr.	soparno	0-0
8	2. popol.	734-8	29-3	sr. jzh.	jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 21-9°, normale: 19-5°.

Dunajska borza

dné 7. avgusta.

Skupni državni dolg v notah	101-30
Skupni državni dolg v srebru	101-75
Avstrijska zlata renta 4%	121-55
Avstrijska krona renta 4%	99-90
Ogerska zlata renta 4%	121-30
Ogerska krona renta 4%	98-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glid.	1594-—
Kreditne delnice, 160 glid.	688-50
London viza	239-89
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-05
20 mark	23-42
20 frankov (napoleonidor)	19-07
Italijanski bankovci	94-20
C. kr. cekini	11-26

927 1-1 Zahvala.

Za obilne dokaze iskrenega sočutja o pri-
liki izgube naše ljube sestre, gospodične

Ane Zorec

kakor tudi za krasne vence in spremstvo k
zadnjemu počitku izrekamo najsrčnejšo za-
hvalo.

Žalujoči ostali.

Plinati osečki za snaženje parketnih tal
dobro se pri tverdi
BRATA EBERL v Ljubljani, Franciškanske ulice
Vnanja naročila proti povzetju. 524 24 11-3

Vsem sorodnikom prijateljem in znancem
naznanjamo žalostno vest, da je naš ljubljani
sin, oziroma brat, svak in stric, gospod

Ludovik Abranovič

odvetniški uradnik

danés dne 6. avgusta ob 10. zvečer po kratki
in mučni bolezni, prejemši sv. zakramente
za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Truplo dragega ranjkega bode v petek
dné 8. avgusta ob pol 6. uri popoldne v
deželni bolnišnici blagoslovljeno in potem k
sv. Krištofu k večnemu počitku položeno.
Svete maše zadušnice brale se bodo v
mestni župni cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani.

V Ljubljani, dné 6. avgusta 1902.

Jakob Abranovič čevljar, meščan in hišni
posestnik, oče. **Jerica Abranovič** mati.
Marija Fronek, **Jerica Jabačin** sestre.
Anton Fronek kapelnik, **Anton Jabačin**
slikar, svaka. Vsi nečaki in nečakinje.

Mesto posebnega obvestila.

Zahvala. 933 1-1

Povodom smrti dragega, tako nenadoma
odvzetega očeta

Ignacija Klemensa

izreka njegova edina potoma slavní požarni
brambi ljubljanski, posebno pa blagorodnima
gg. Doberlet-u in Schantl-ju, bivšemu načel-
niku ozir. podnačelniku in vsem drugim, ka-
teri so dné 6. avgusta 1902 imenovanemu iz-
kazali poslednjo čast in izrazili sočutje s sprem-
stvom nepozabnega pokojnika in sočlana na
poslednje tuzemsko počivališče, najiskrenejšo
zahvalo.

Viljemina Kuralt roj. Klemens.

VABILO

izredni občni zbor hranilnice in posojilnice v Trnovem

registr. zadr. z neomejeno zavezo
kateri se bo vršil

dné 24. avgusta 1902 ob 4. uri pop.
v hranilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Prememba pravil.
2. Volitev načelnstva in nadzorstva.
3. Slučajnosti.

Odbor.

Ako bi zbor ne bil sklepčen ob 4. uri, se čez pol
ure, ob 4. uri 30 min. vrši zborovanje, brez ozira na
število navzočih. 931 (1-1)

Leopold Trafnik

pasár in srebrar
v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št 27
se priporoča prečastiti du-
hovščini, cerkvenim pred-
stojništvom in dobrotnikom
cerkv v strokovno umetno
izdelavo raznovrstnega

cerkvenega orodja,

kakor:

tabernaklje, mon-
štrance, kelihe,
svečnike, lestence,
svetilke itd.
iz zanesljivo najboljšega ko-
vinkega blaga.
V zalogi pa ima mnogo že
izgotovljenih, krasnih
predmetov.

Stare predmete prenavlja,
posrebrni in pozlati po naj-
nižji ceni.

Slavnemu občinstvu pa priporoča lastne izdelke
in veliko zalogo električnih svetilk v raznih
oblikah, prenavlja tudi stare svetilke v uporabo
električne razsvetljave. — Postrežba zanesljivo točna,
cene nizke. 726 39 9

Hiša na prodaj!

V Kranju, 30 korakov od glavne cerkve,
na glavnem trgu, se prodaja iz proste roke,
v dobrem stanu, pre štirimi leti novo z dana.
Več se poizvzve pri upravnistvu „Slovenca“.
929 (5-1)

Latinska maša

v čast sv. Antona Pad.

Zložil **P. Angelik Hribar** v spomin 25 let-
nice Cecilijinega društva ljubljanskega. Parti-
tura in 4 glasovi (sopran, alt, tenor in bas)
veljajo 2 K. Dobro se pri fratr Petru Rešeta
v frančiškanskem samostanu v Ljubljani.
934 (5-1)

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponi-ju
gospodu lekarnarju **G. Piccoli-ju** v Ljubljani
prisorčno zahvalo za doposlano Jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diplomom dné 27. novembra 1897
podelili naslov „Dvorni za-
ložnik Nj. svetosti“.

Imenovani zdravnik ter tudi
mnogi drugi sloviti profesorji
in doktorji zapisujejo bolehalim
**G. Piccoli-jevo želodčno
tinkuro**, katera krepi želodec,
povečuje slast, pospe-
šuje prebavljenje in telesno
odprtje.

Naročila vsprejema proti po-
vzetju in točno izvršuje

G. Piccoli, lekarnar »pri angelu«
v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinkuro za želodec pošilja izdelovatelj v
skatljah po 12 stekleničic za glid. 1-26 a. v., po
24 stekl. za glid. 2-40, po 36 za glid. 3-50, po 70
za glid. 6-50, po 110 za glid. 10-30. — Poštano
mora plačati p. n. naročnik. III. 5 25-16

Razpis službe.

Posojilnica v Radovljici razpisuje službo

tajnika

Začetna plača 1400 K ali po zmognosti tudi več. Službo bode nastopiti 1. sept. t. l.
Ponudbe s spričevali naj se pošiljajo

do dné 21. avgusta t. l.

na dr. J. Vilfana, odvetnika v Radovljici.

Preselitev obrta.

Prečastiti duhovščini, slavnim cerkvenim predstojništvom,
cerkvenim dobrotnikom in slavnemu občinstvu si usojam uljudno
naznaniti, da sem se z dnem 7. avgusta t. l. preselil s svojim

pasarskim in srebrarskim obrtom

iz hiše št. 8 v hišo št. 15 na Isti Poljanski cesti.

Zahvaljujoč se za dosedanje zaupanje, prosim, da se mi isto
ohrani tudi v prihodnje, ter beležim z najodličnejšim

spoštovanjem

Ivan Kregar,
pasár in srebrar.

935 2-1

Janez Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta 17

priporočata:

šivalne stroje,

kolesa,

glasbene stroje,

pisalne stroje,

blagajne varne pred ognjem,

zastopstvo F. Wertheim in Co. Dunaj.

810 (6-5)

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri zhebanjih, pri izžebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako zhebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih
stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor
je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 184 85